

Національна металургійна академія України (НМетАУ)
Факультет Матеріалознавства та обробки металів
Кафедра «Якість, стандартизація та сертифікація»

Назва дисципліни, її обсяг у кредитах ECTS/годин	Стандартизація та сертифікація продукції та послуг; 4 кредити/120 годин
Код дисципліни	Вибіркова для студента, що навчається на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти за будь-якою Освітньою (Освітньо-професійною) програмою
Курс та семестр вивчення	Курс II (бакалаврат), семестр 4
Галузь знань, спеціальність до якої відноситься дисципліна	15 «Автоматизація та приладобудування»; 152 – Метрологія та інформаційно-вимірювальна техніка
Форма навчання	Денна, заочна, дистанційна
Дані про викладачів, які ведуть дану дисципліну	1. Максакова Оксана Сергіївна, кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри «Якість, стандартизація та сертифікація»; e-mail: eksyunya@gmail.com
Сторінка кафедри, що є відповідальною за викладання дисципліни	https://nmetau.edu.ua/ru/mdiv/i2037
Консультації	Очні консультації проводяться один раз на тиждень (2 години) на кафедрі «Якість, стандартизація, сертифікація»

1. Коротка анотація до курсу – Навчальна дисципліна «Стандартизація та сертифікація продукції та послуг» входить до циклу вибіркового дисциплін професійної підготовки студентів, що навчаються за будь-якою Освітньою (Освітньо-професійною) програмою на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти.

2. **Мета та цілі курсу** – засвоєння знань щодо основних підходів до організації робіт із стандартизації продукції та послуг у відповідності із системою стандартизації в Україні та світі; засвоєння знань щодо основних принципів до організації робіт з оцінки відповідності, атестації та сертифікації продукції та послуг в Україні та закордонних державах. Придбання навичок, необхідних для виконання роботи, що пов’язана із забезпеченням процедури сертифікації продукції та розробки нормативних документів.

3. **Формат курсу** – очний, заочний, дистанційний.

4. **У результаті навчання студент має:**

- **знати:** ієрархію нормативних документів; основні підходи до організації робіт із стандартизації; складові Національної системи стандартизації в Україні та світі; порядок та правила розробки та забезпечення розробки стандартів; засади міжнародного співробітництва в галузі стандартизації; базові визначення та поняття щодо процедури підтвердження відповідності та сертифікації продукції та послуг, основні правила функціонування системи підтвердження відповідності в Україні.

- **уміти:** розробляти проекти нормативних документів; виконувати дії із забезпечення робіт із стандартизації; приймати участь в оцінці робіт із стандартизації; оформляти заявку на сертифікацію продукції та послуг; визначати процедуру сертифікації продукції.

5. **Обсяг курсу**

Характеристика	Усього, годин	Курс/семестр
		II/4
Усього годин за навчальним планом	120	120
Аудиторні заняття	32	32
Лекції	20	20
практичні заняття	12	12
Самостійна робота	88	88
Підсумковий контроль	Екзамен	Екзамен

6. План вивчення дисципліни

Назва модуля	Лекції (годин)	Практичні заняття (годин)	Самостійна робота (годин)	Джерела інформації
1. Система стандартизації України	<p>Лекція 1 (2 години). Вступ. Правове поле в галузі технічного регулювання. Основні нормативно-правові акти. Піраміда рівнів директивних документів. Еволюція технічного регулювання та споживчої політики в Україні та світі.</p>			<p>1. Салухіна, Н.Г. Стандартизація та сертифікація товарів і послуг / Н.Г. Салухіна, О.М. Язвінська. – К.: ЦУЛ. – 2013. – 426 с.</p> <p>2. Должанський, А.М. Системи менеджменту якості / А.М. Должанський, Н.М. Мосьпан, І.М. Ломов, О.С. Максакова. – Дніпро: Свідлер А.Л., 2017. – 563 с.</p> <p>3. Закон України «Про стандартизацію» від 05.06.2014 р., № 1315-VII. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1315-18.</p> <p>4. Сайт національного органу стандартизації України (ДП «УкрНДНЦ»). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.uas.org.ua.</p> <p>5. Сайт Міжнародної організації зі стандартизації (ISO). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.iso.org.</p> <p>6. Сайт Європейського комітету зі стандартизації (CEN). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.cen.eu.</p> <p>7. Реєстр технічних регламентів</p>
	<p>Лекція 2 (4 години). Національна система стандартизації в Україні. Основні поняття та визначення. Організація робіт по стандартизації в Україні. Органи і служби із стандартизації. Функції Національного органу стандартизації України та його регіональних підрозділів при забезпеченні діяльності з технічного регулювання.</p>	<p>Практична робота № 1 (2 години). Опрацювання положень Закону України «Про стандартизацію».</p>	<p>Міжнародні та регіональні організації із стандартизації—22 години</p>	

				України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://csm.kiev.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=111&Itemid=66&lang=uk .
2. Види та категорії стандартів	Лекція 3 (2 години). Методи стандартизації. Мета, основні принципи та методи стандартизації. Уніфікація, типізація та агрегування машин і складових виробів. Систематизація загально-технічних стандартів. Технічні регламенти. Порядок розробки стандартів. Державний контроль і нагляд за виконанням вимог стандартів (експертиза документації).		Особливості міжнародної та регіональної стандартизації – 22 години	1. Салухіна, Н.Г. Стандартизація та сертифікація товарів і послуг / Н.Г. Салухіна, О.М. Язвінська. – К.: ЦУЛ. – 2013. – 426 с. 2. Должанський, А.М. Системи менеджменту якості / А.М. Должанський, Н.М. Мосьпан, І.М. Ломов, О.С. Максакова. – Дніпро: Свідлер А.Л., 2017. – 563 с. 3. Закон України «Про стандартизацію» від 05.06.2014 р., № 1315-VII. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1315-18 .
	Лекція 4 (2 години). Види та категорії стандартів. Системи стандартів. Стандарти підприємств та організацій. Технічні умови. Штрихове кодування продукції.	Практична робота № 2 (2 години). Структура та порядок розробки технічних умов України.		4. Сайт національного органу стандартизації України (ДП «УкрНДНЦ»). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.uas.org.ua .
	Лекція 5 (2 години). Стандартизація послуг. Нормативні документи України щодо стандартизації. Вимоги до показників якості послуг. Класифікація послуг. Стандартизація систем забезпечення якості послуг. Стандартизація систем управління якістю. Стандартизація і екологія. Відповідальність суб'єктів			5. Сайт Міжнародної організації зі стандартизації (ISO). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.iso.org . 6. Сайт Європейського комітету зі стандартизації (CEN). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.cen.eu . 7. Реєстр технічних регламентів

	підприємницької діяльності за невиконання вимог нормативно-правових документів.			України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://csm.kiev.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=111&Itemid=66&lang=uk .
3. Основи сертифікації та підтвердження відповідності	Лекція 6 (2 години). Загальні відомості про розвиток і сучасний стан підтвердження відповідності та сертифікації. Основні визначення сертифікації за ISO/IEC-2. Основні нормативно-правові акти. Підтвердження відповідності продукції в Україні та світі. Основні положення, терміни і визначення.	Практична робота № 3 (2 години). Аналіз положень Закону України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності».	Державна реєстрація продукції – 22 години	1. Салухіна, Н.Г. Стандартизація та сертифікація товарів і послуг / Н.Г. Салухіна, О.М. Язвінська. – К.: ЦУЛ. – 2013. – 426 с. 2. Должанський, А.М. Системи менеджменту якості / А.М. Должанський, Н.М. Мосьпан, І.М. Ломов, О.С. Максакова. – Дніпро: Свідлер А.Л., 2017. – 563 с. 3. Закон України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності» від 15.01.2015 р., № 124-VIII.[Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/124-19 . 4. Сайт національного органу стандартизації України (ДП «УкрНДНЦ»). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.uas.org.ua .
	Лекція 7 (2 години). Підтвердження відповідності у законодавчо-регульованій сфері. Ознайомлення з процедурами підтвердження відповідності в законодавчо регульованій сфері для окремих видів продукції, яка може становити небезпеку для життя та здоров'я людини, тварин, рослин, а також майна та охорони довкілля, що запроваджуються технічними регламентами з підтвердження відповідності.	Практична робота № 4 (2 години). Правила заповнення заяви на сертифікацію продукції.		
4. Сертифікація послуг	Лекція 8 (2 години). Поняття та класифікація послуг. Споживачі та виконавці послуг та робіт. Матеріальні, нематеріальні та виробничі послуги. Критерії оцінки якості послуг.		Номенклатура показників якості при сертифікації послуг – 22	1. Салухіна, Н.Г. Стандартизація та сертифікація товарів і послуг / Н.Г. Салухіна, О.М. Язвінська. – К.: ЦУЛ. – 2013. – 426 с. 2. Должанський, А.М. Системи менеджменту якості /

	<p>Лекція 8 (2 години). Сертифікація послуг. Процедури оцінки відповідності, що застосовні до послуг. Основні вимоги до надання послуг: кваліфікаційні, організаційні, технологічні, технічні.</p>	<p>Практична робота № 5 (2 години). Сертифікація готельних послуг.</p> <p>Практична робота № 6 (2 години). Сертифікація послуг громадського харчування.</p>	<p>години</p>	<p>А.М. Должанський, Н.М. Мосьпан, І.М. Ломов, О.С. Максакова. – Дніпро: Свідлер А.Л., 2017. – 563 с.</p> <p>3. Закон України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності» від 15.01.2015 р., № 124-VIII.[Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/124-19.</p> <p>4. Сайт національного органу стандартизації України (ДП «УкрНДНЦ»). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.uas.org.ua.</p>
--	--	---	---------------	---

7. Рекомендовані джерела інформації

1. Салухіна, Н.Г. Стандартизація та сертифікація товарів і послуг / Н.Г. Салухіна, О.М. Язвінська. – К.: ЦУЛ. – 2013. – 426 с.
2. Должанський, А.М. Системи менеджменту якості /А.М. Должанський, Н.М. Мосьпан, І.М. Ломов, О.С. Максакова. – Дніпро: Свідлер А.Л., 2017. – 563 с.
3. Закон України «Про стандартизацію» від 05.06.2014 р., № 1315-VII. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1315-18>.
4. Закон України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності» від 15.01.2015 р., № 124-VIII.[Електронний ресурс]. – Режим доступу:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/124-19>.
5. Реєстр технічних регламентів України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://csm.kiev.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=111&Itemid=66&lang=uk.
6. Сайт національного органу стандартизації України (ДП «УкрНДНЦ»). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.uas.org.ua.
7. Сайт Міжнародної організації зі стандартизації (ISO). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.iso.org.
8. Сайт Європейського комітету зі стандартизації (CEN). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.cen.eu.

8. Оцінювання результатів навчання

– оцінка знань студентів проводиться наприкінці другого курсу (четвертої чверті) навчання у вигляді письмової модульної контрольної роботи (МКР). До виконання МКР допускаються усі студенти за умови зарахування виконання практичних робіт згідно з робочим планом.

МКР містить тестові питання закритої форми трьох рівнів складності. Оцінювання здійснюється за 12-бальною шкалою: правильні відповіді **на всі** тестові питання першого рівня складності (надруковані звичайним шрифтом) усього можуть дати 4 бали (з 12-ти). *Курсивом* надруковано запитання середнього рівня складності, а **виділено** – вищий рівень складності. Кожна група цих питань у сукупності також може дати 4 бали. Підсумкова оцінка складається із суми «ваги» вірних відповідей за кожною групою питань.

При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та **активність** студента під час практичних занять; **недопустимість** пропусків та запізнь на заняття, а також користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття, списування та плагіат, несвоєчасне виконання поставленого завдання і **т.ін.**

9. Типові питання до екзамену

1. Наведіть схему рівнів директивних документів.
2. Що таке «стандартизація»? На яких рівнях проводиться стандартизація в Україні?
3. Що відноситься до об'єктів стандартизації?
4. Що таке «нормативний документ»?
5. Які вимоги можуть містити в собі нормативні документи?
6. Який рівень вимог до об'єктів стандартизації регламентують стандарти?
7. Назвіть суттєву ознаку категорій «Стандарт», «Технічні умови», «Технічний регламент».
8. У чому полягає головна різниця між технічним регламентом та стандартом?
9. Чим може бути представлений стандарт?
10. Назвіть найвищий орган з питань стандартизації в Україні.
11. Хто виступає суб'єктами стандартизації в Україні?
12. Який орган в Україні розробляє національні стандарти?
13. Хто та як приймає національні нормативні документи?
14. Назвіть основні принципи стандартизації.
15. Чим визначається системність в стандартизації?
16. Що таке «продукція» та «послуга»?
17. Якою може бути послуга?
18. Чи відносяться до матеріальних послуг житлово-комунальні послуги? Чому?

19. Чи відносяться до матеріальних послуг побутові послуги?
20. Чи відносяться до матеріальних послуг медичні послуги?
21. Чи відносяться до соціально-культурних послуг послуги у сфері освіти?
22. Назвіть об'єкти стандартизації при наданні послуг.
23. Що відносять до технічних документів на послугу?
24. Назвіть основні ознаки сертифікації та підтвердження відповідності.
25. Назвіть об'єкти підтвердження відповідності.
26. Назвіть основні принципи державної політики у сфері підтвердження відповідності
27. Опишіть повноваження органів виконавчої влади у сфері підтвердження відповідності
28. Надайте загальну характеристику діям з підтвердження відповідності в законодавчо регульованій сфері.
29. Для якої продукції **та як** проводиться державна реєстрація?